

IRL-i isamaalised skandaalid

I: Sisekaitseakadeemia kolimine – vastuteene parteide rahastajale

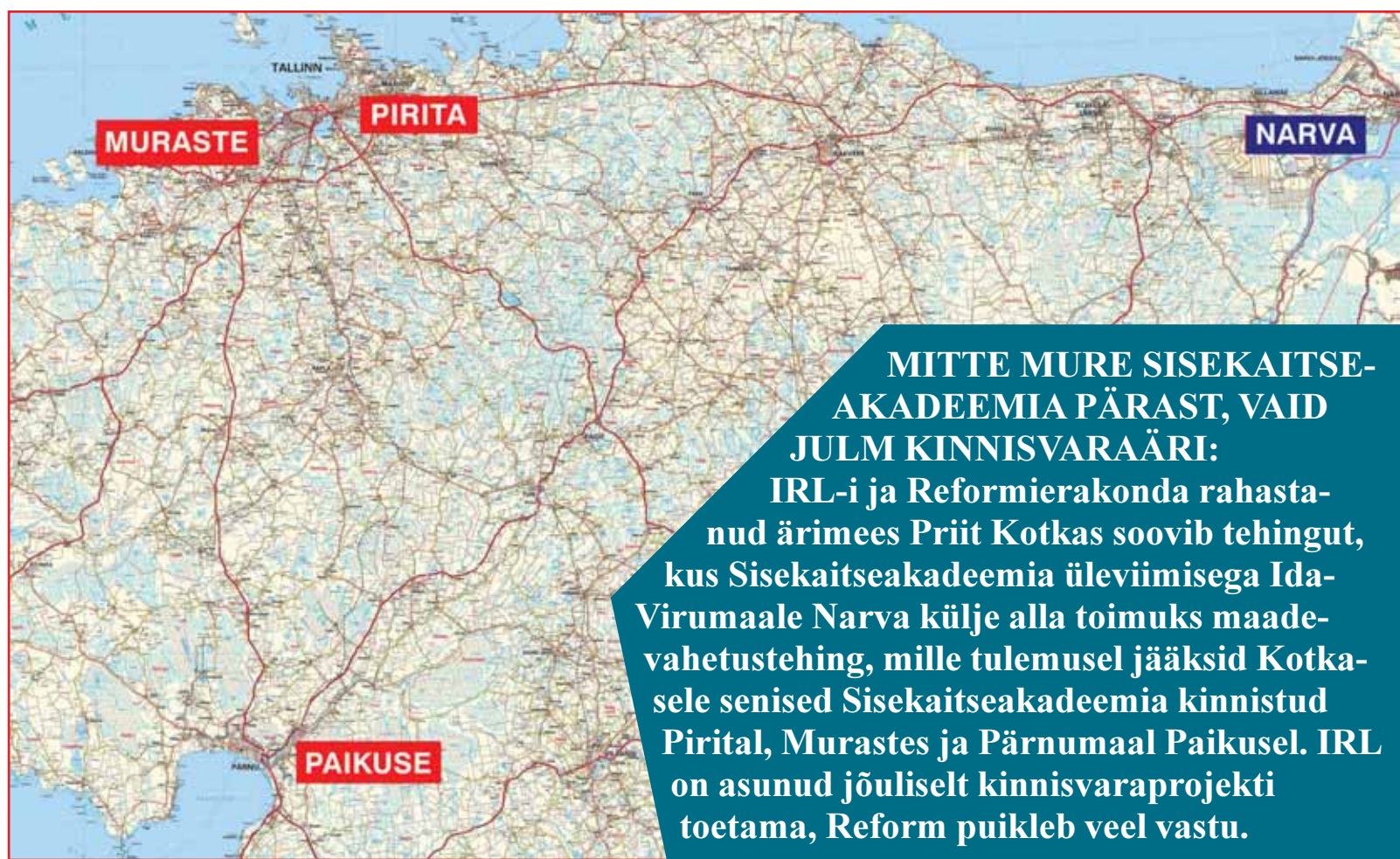
6. septembri Eesti Ekspressis ilmus Tarmo Vahteri kirjutis „Parteide rahastaja ootab sisekaitseakadeemia kolimist oma krundile“. Vahter kirjeldas, kuidas ärikes Priit Kotkas toetas rahaliselt Reformierakonda ja IRL-i ning soovis selle eest saada oma Narva külje all asuva kinnisvaraarenduse ankurventnikuks Sisekaitseakadeemia. Umbes samal ajal hakkasidki valitsuserakonnad avalikult kiitma Sisekaitseakadeemia Ida-Virumaale kolimise „häid külgi“.

URMI REINDE
INDREK VEISERIK
TAAVI PUKK

Tundus, et Eesti Ekspress on justkui avastanud midagi skandaalset, kuid tegelikult oli tegemist lihtsalt kavala „õhu väljalaskmisega“. Kirjeldati, kuidas parteide toetaja tahab akadeemiat oma krundile, kuid avastamata (loe: rääkimata) jäi see, et õhus ripub maadevahetus, mis oma nahaaluselt ületab kõik seninähtu.

Kolimisteenust juhib Ken-Marti Vahter

Kuigi kolimisplaani eestkõnelejaks sai siseminister Ken-Marti Vahter, on kogu akadeemia kollektiiv ja ka paljud teised julgeolekuteemaatikaga kursis inimesed ideele selgelt vastu. Nende sõnul oleks tegemist koguni julgeolekuohuga. Ligi tuhat hea väljaõppega politsei- ja piirivalvekadetti on oluline riigikaitse ressurss, mida läheb vaja just riigi pealinnas. Võimalike tänavarahutuste korral, nagu juhtus näiteks Pronksiöö, võiks kadettidest olla suur abi. Võõrriigi võimaliku interventsiooni korral idast, millel põhineb tegelikult kogu meie riigikaitsestrateegia, neutraliseeriks võõrväed selle varu Narva külje all mõne tunniga. Sellisele järeldusele on jõudnud ka peaministri nõunik

MITTE MURE SISEKAITSEAKADEEMIA PÄRAST, VAID JULM KINNISVARAÄRI:
IRL-i ja Reformierakonda rahastanud ärikes Priit Kotkas soovib tehingut, kus Sisekaitseakadeemia üleviimisega Ida-Virumaale Narva külje alla toimuks maadevahetustehing, mille tulemusel jääksid Kotkasele senised Sisekaitseakadeemia kinnistud Pirital, Murastes ja Pärnumaal Paikusel. IRL on asunud jõuliselt kinnisvaraprojekti toetama, Reform puikleb veel vastu.

erukindral Ants Laaneots. Plaanile oponentideks on rahandusminister Jürgen Ligi. Nii kuumenebki küsimus: kes siis ometi lollid järjekindlusega surub seda jaburat mõtet valitsusele ja avalikkusele peale?

Korruptsioon kuubis

Vägisi jääb mulje, et tegemist on varjamatu onupojapoliitikaga või, kaasasemalt väljen-

dudes, korruptsiooniga. Mõte viia Sisekaitseakadeemia Ida-Virumaale tekkis IRL-i poliitikute peades juba eelmise siseministri Marko Pomerantsi ajal, 2010. aasta aprillis. Sestpeale saidki isamaalistest poliitikutest Kotkase ideede eestkõnelejad ning sündisid plaanid suuremate piirkondlike ja üleriigiliste õppeasutuste kolimiseks Vaivara valda – asuti teoks tegema kinnisvaraprojekti *Narva Futura*.

Riigiametnikud töötasid ärikes Kotkasega koos

Töörühmad valmistasid ette ka Sisekaitseakadeemia kolimist Vaivara valda ning riigiametnikud käisid koos ärikes Priit Kotkasega tutvumas isegi Soome sisekaitseasutuste projektidega.

Loe edasi lk 4-5

Raekoja platsil tuleb ETNOLAAT

22. ja 23. septembril kell 10–18 toimub Tallinnas Raekoja platsil Eestimaa Rahvuste Ühenduse etnolaat – meie arvukate rahvusvähemuste kultuuriseltside suur ühine ettevõtmine.

Rahvuste päeva raames korraldatakse mitmekesise kultuuriprogrammiga etnolaat, kus on esindatud rahvuskäsitööd, rahvuskööök ja rahvuskollektiivide kontserdid.

Etnolaada korraldab Eestimaa Rahvuste Ühendus (ERÜ) – Eestis esimene rahvusvähemuste katusorganisatsioon, mis loodi 1988. aastal ja ühendab 25 Eestis elavat rahvast, kokku üle 50 kultuuriseltsi.

Etnolaat leidis esmakordselt aset 2010. aastal. Ettevõtetu õnnestus ja korraldajad pälvisid nii rahva kui ka linnavalitsuse tunnustuse märgina Tallinna Kesklinna kultuuriauhinna.

Etnolaadast võtavad osa rahvuskultuuriseltsid: ERÜ liikmed, erinevad etnilised grupid ja kogukonnad Tallinnast jm Eestist. Kontserdid on mõlemal päeval. Kummalgi päeval esineb üle kümme kollektiivi.

Etnolaat viiakse läbi koostöös Tallinna linnavalitsusega ja Kesklinna Valitsusega. Üritust toetavad Kultuuriministeerium ja Tallinna Kultuuriväärtuste Amet.

Etnolaat avatakse pidulikult laupäeval kl 10.30. *Vaata veel lk 8*

Juhtkiri

„Tahan klaverit õppida...!“

KAIE KRÜÜTS
Ida-Virumaa

Tudulinna valda on läbi aegade teatud kui väga muusikalembelist paikkonda. Meil on erinevatel aegadel tegutsenud nii laulukoorid kui ka puhkpilliorkester ning vokaal-instrumentaalansamblid ja külakapellid. Miks tuleb sellest rääkida minevikuvormis?

Aastaid tagasi, kui omad lapsed alustasid kooliteed, hakkasin otsima ka teisi võimalusi nende arendamiseks ja tuleviku kindlustamiseks. Ise armastan muusikat, nii oli ka plaan selge, et lapsed peaksid ikka muusikakoolis käima.

Kuna oma pisikesel vallal muusikakooli pole, võtsime ühendust naabervalla muusikakooliga. Muidugi tuleb pere eelarves arvestada ka transportikuluga, et lapsi sinna vedada, kuid küll selle raha ikka leiab. Naabervalla Kaunite Kunstide Kooli direktress aga teatas telefonis: kahjuks on asi nii, et neil puudub minu koduvallaga leping, ning kui soovin oma lapse sinna huvikooli panna, pean tasuma ise kohamaksu, mis oleks toona olnud üle 2000 krooni kuus.

18 000 krooni õppeaastas?

Urisin teiste huvikoolide pakkumisi, kuid hinnad aina kasvasid. Oli kooles, kus koht maksis 3500 krooni kuus (31 500 krooni õppeaastas). Appi!

Isegi ülikoolis kõrghariduse omandamine tuleb odavam. Koduvallast uurides selgus, et ongi tõsi. Valla eelarve on väike ja pingeline, huvihariduse eest ei ole neil võimalik maksta. Nii tuligi alla anda ning leppida faktiga, et sellist luksust nagu laste muusikaõpingud ei saa meie pere endale lubada. Ja kahjuks mitte ainult meie pere, vaid kogu valla lapsed.

KESKMÕTE: Miks peavad Tudulinna jmt valdade lapsed huviharidusest ilma jääma vaid seepärast, et nende vanemad armastavad oma kodu ega taha kolida parematele jahimaadele?

Aastad möödusid, kuid hing ei tahtnud olukorraga leppida. Õnneks viis elu kokku väga toredate muusikutega, kes olid nõus mu lapsi õpetama enam-vähem teene teene vastu. Ning juba kolmandat aastat sõidutan oma lapsi korra nädalas Rakverre (edasi-tagasi 150 km). Olenemata tujust, ilmast ja tervisest, sest mu lapsed on seda väärt. Ning nüüd peab selle teekonna iga kord ära kannatama ka pisike pereliige, kelle juba kahenädalaselt turvahälli pistsin ja kaasa sõidutasin.

Meie pere jaoks on lõpuks lahendus leitud, kuid seda vaid meie pere jaoks. Muidugi tuleb olla õnnelik selle üle, et meie lapsed saavad omandada tasuta põhi- ja gümnaasiumihariduse, kuid ...!

Tudulinna valla elanikud on täpselt samasugused maksumaksjad nagu iga teise omavalitsuse elanikud. Maksuprotsent on täpselt sama suur nii meil kui ka mujal. Miks siis meie valla lapsed ei ole väärt huviharidust? Miks peavad Tudulinna jmt valla lapsed võimalusest omandada huviharidust ilma jääma vaid seepärast, et nende vanemad armastavad oma kodu ega taha siit parematele jahimaadele kolida? Miks ei ole meie valla lapsed sama võrdsed, kui teiste omavalitsuste lapsed? Kui inimesel puudub võimalus tegelda sellega, mis teda huvitab, kaob pikapeale ka huvi kõige muu vastu. On ju teada, et laps peaks kooliajal tegelema võimalikult paljude hobidega. See aitab neil peale kooli lõpetamist leida just endale sobiv tee ja eriala.

Ma ei tea, kui palju on Eestis veel niisuguseid omavalitsusi, kellel puudub võimalus maksta laste huvihariduse eest. Loodan, et neid pole palju, kuid sellele vaatamata soovin, et meie oma riik ka nende laste poole vaataks.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Kaitseminister kahjustab vankumatult Eesti mainet

Eesti Päevalehe ajakirjanik Raimo Poom kirjutas 13. septembril kaitseminister Urmas Reinsalu (*pildil*) neljast viimase aja suuremast ämbriisseastumisest rahvusvahelisel areenil. Esimene fopaa on Reinsalu kirjutis ajalehes *Wall Street Journal*. Pealkirja all „Gruusia demokraatia ja Venemaa sekkumine“ rääkis Reinsalu kõigepealt pingelisest olukorrast regioonis ja Venemaa siiani täitmata lubadustest, mis anti pärast 2008. aasta konflikti. Samuti kor-
das ta toetust Gruusia liitumisele NATO-ga.

Edasi teatas Reinsalu ühemõtteliselt, et lähenevatel Gruusia parlamendivalimistel opositsioonilise koalitsiooni Gruusia Unistus loonud Bidzina Ivanišvili olevat Venemaa marionett. Eesti kaitseminister lisas, et Ivanišvili „grupe“ on seostatud vägivaldaga, ja iseloomustas teda peaaegu terroristina ehk „etnonatsionalistliku, fundamentalistliku, ortodoksse retoorika võimendajana“.

„Ühe ropsuga tõmbas valitsuse liige vaiba alt Eesti aastepikkusel tööl toetada selgelt Gruusia demokraatia arengut. Enam erapoolikumalt ja otsesemalt pole vist võimalik enne lähenevaid valimisi teise riigi sisepoliitikasse sekkuda,“ kirjutab Poom.

Reinsalu teise ämbrina on kirjas, kuidas suvel puhkusel viibides otsustas kaitseminister, oma ametnikele teatamata, sõita Saaremaale – tervitama Vabadusvõitlejate Liidu kokkutulekut. IRL-i kontor väljastas teate, kus Reinsalu sõnum vabadusvõitlejatele võeti kokku nii: „Teie vaprus päästis Eesti au.“

„Muidugi võttis Venemaa meedia selle üles ja sai sest lihtsalt teha „fašismi tunnustamise“ süüdistuse. Kuid arupärijaid oli ka lääneriikide Tallinnas resideerivate diplomaatide seas.

Kaitseministeerium, kelle ametnikud oma juhi Reinsalu avaldust meediast lugesid, pidid tema sõnu ametliku õiendusega siluma,“ märgib Poom.

Kolmandaks fopaaiks peab ajakirjanik kaitseministri reaktsiooni kahe noorsõduri väidetele, justkui oleksid kaitseväe ohvitserid sundinud neid väljaõppe ajal endale haudu kaevama. „Enne kui jõuti üldse faktide kontrollimiseni, väljastas kaitseminister juba teate, et kaitseväes inimväärkuse alandamine on lubamatu, jättes mulje ülitõsisest intsidendist. Prokuratuuri kiire kontroll näitas, et mingit alust kriminaalmenetluse algatamiseks pole. Selle asemel et seista enne faktide selgumist oma haldusala eest, valati taas vett Vene propaganda veskile, kes sai kirjutada diskrimineerimisest Eesti kaitseväes, sest kaebajad olid vene keelt kõnelevad kodanikud,“ arutleb Poom.

Neljast Reinsalu aps oli seotud Eesti–Venemaa piirilepinguga. „Kui Venemaa välisminister Sergei Lavrov septembri alguses teatas, et Moskvas võidakse olla valmis piirilepingu teema juurde tagasi tulema, põmmutas kaitseminister auklikuks oma erakonnakaaslase Marko Mihkelsoni püüded asja ajada. Niipea kui sai, kommenteeris kaitseminister Lavrovi sõnumit, et Tartu rahulepingust piirilepingut arutades taganeda ei saa,“ seisab Eesti Päevalehes.

Newsweek: Eesti valmistub sõjaks

USA nädalalehega *Newsweek* 2010. aastal ühinenud meediaväljaanne *Daily Beast* kirjutas 10. septembril kurioosetest uudistest üle kogu maailma. Erisugustest lühimuudistest moodustunud rubriik kandis seekord pealkirja „Eesti valmistub sõjaks“. Alapealkirja „Lapssõdurid“ all kirjutas *Daily Beast*: „Järjekindel väikeriik Eesti valmistab ette esimeste klasside õpilaste arvutiõpetuse tunde, mille eesmärgiks on teha seitsmeaastastest IT-„eksperdid“.“

Kuigi niisugune plaan näib olevat teostamatu, on väljaande poolt kõrgelt hinnatud strateegilise analüütiku arvates siiski see suurepärane idee, arvestades, et Eesti on hiljuti läbi elanud Venemaalt tulnud korduvaid metsikuid küberrünnakuid.

„Balti riigid kaaluvad päevad ja ööd läbi strateegiaid, kuidas jääda ellu Moskva rünnakute käes,“ ütles analüütik. „Ma kahtlustan, et Eesti selline käitumine on seotud varases staadiumis õppustega, millega valmistatakse küberruuma maailma viimsepäevaks, nagu 1950. aastatel külma sõja ajal õpetati USA koolides lapsi üle elama tuumarünnakuid.“

Eesti IT-agarust on järelikult väljaspool Eestit märgatud. Isegi kui kübersõja temaatika on Eestis pühaks ja puutumatuks kuulutatud, ei saa Kesknädala hinnangul välisajakirjanikele pahaks panna sel teemal nalja viskamist. Mõte sellest, kuidas väike Eesti on pidamas küberrahinguid Venemaa vastu, mõjub tahes-tahtmata koomiliselt.

HIIBUSE NÄDAL

SDE pole liha ega kala

Reformierakonna, IRL-i ja hulga sotsiaaldemokraatide juhtkonna hääle abil Riigikogus tehtud Euroopa Stabiilsusmehhanismi (ESM) toetamise otsus tähendab Eesti riigile kohustust aidata endast jõukamaid riike. Keskerakond selle otsusega nõus ei olnud ning hääletas sellele vastu.

PRIIT TOOBAL
Riigikogu liige

Tundidepikkused arutelud ja vaidlused komisjonides andsid küll tulemuseks selle, et ESM-i väljamaksete üle otsustamine tuuakse avalikkuse tähelepanu alla suurde saali, kuid siiski jäid vastuseta peamised küsimused: kas selline osalus on ikka Eestile jõukohane ning kust võetakse raha? Nii oluliste vastamata küsimuste kajades ei olnud kusagil näha sotsiaaldemokraatide midu nii valitsuskriitilist ja (teeseldult?) rahvamehelikku olekut. Selmet tavainimestelt küsida, mida nemad ESM-ist

arvavad, lasti Riigikogu fraktsioonil kaht täiesti erinevat teed sõita. Peamiselt endised rahvaliidlased vajutasid punast, kuid sotside juhtkond hääletas ESM-i ratifitseerimise poolt. Fraktsiooni ja erakonna esimees Sven Mikser, fraktsiooni aseesimees ja erakonna peasekretär Indrek Saar, fraktsiooni teine aseesimees Eiki Nestor ning rahanduskomisjoni aseesimees Rannar Vassiljev hääletasid ESM-iga liitumise poolt. Muide, paljud inimesed rohkem sotse vist üldse ei tunnegi. Mida selline käitumine erakonnale annab? Seesugune „pole liha ega kala“ käitumine jätab sotsidele võimaluse edaspidi poliitilistes otsustes ning ka rahva ees esinedes kõvasti laveerida. Kui Toompeal tuletatakse valitsuskvaliteetidele, küll peamiselt Reformierakonnale, meelde, kuidas sotside fraktsiooni juhid „aitasid“ Euroopat päästa, siis Lõuna-Eesti küldes öeldakse: loomulikult olime vastu... Ja kumbki pole vale!

Niisiis on loodud pinna kauplemiseks võimuparteiga, kuid samas ei taheta käest anda ühtki

SILMAKIRJATSEJAD: Enamus nn. „valitsuskriitilisi“ sotse hääletas nii Kreeka abipaketi kui ESM-iga liitumise poolt. Fotokujund pärit Facebooki kontolt „Hinnatõus teeb haiget“.

valijat. Seesugused kaks palet, üks roosaja rõõmus, teine kõhn ja kurnatud, välguvad vajadusele ja sihtgrupile. Poliitiline ebakindlus aga ei kaitse kuidagi rahva huve. Valija ootab erakonnalt põhimõtetelises küsimustes kindlat seisukohta, mitte nii poolt kui ka vastuhääletamist. Võib arvata, et just seepärast käisidki sotseid välja justiitsminister Kristen Michali umbusaldamise idee – et rõhutada oma opositsiooniosolekut ja valitsuskriitilisust.

5. septembril ETV poliitika- saade „Foorum“ esitas euro-

raha teemadel rahvale küsimuse: Kas toetate Eesti liitumist Euroopa stabiilsusmehhanismiga? 1288 helistajast ütles ei koguni 79,1%. Vaatajate pahameel on täiesti mõistetav, sest neis riikides, kuhu Eesti garanteerib 1,3 miljardit eurot, on elatustase ja palgad meist tublisti kõrgemad. ESM-i summa tuleb nõudmise peale leida 48 tunni jooksul. Peamistes hädalistes riikides (Hispaanias, Kreeka) on miinimumpalgad vastavalt 748 ja 863 eurot, Eestis 290 eurot. Peaaegu kolm korda vähem! Ka siis, kui valitsuserakonnad viisid jutu sinna, et ESM on investeering ja õpetajate palk

pelgalt kulu (eriti Sven Sester IRL-ist), ei teinud sotseid piukugi. Mis ei tohiks käia aga kuidagi kokku sotside inimest ja tema heaolu tähtsustava ideoloogiaga. Huvitav fakt on see, et 2012. aastal pannakse ESM-i sisse makstava kapitalina kaks osamakset – peaaegu 60 miljonit eurot. Õpetajate soovidele vastu tulemine ja 20% palgatõus võtaks riigieelarvest (vaid) 34 miljonit eurot. Küsimus on asjade rittaseadmis tähtsuse järele. Seega saan aru, et sotside juhtkonnale on meie inimeste hakkamaa- saamisest märksa tähtsam investeerida Euroopa hiigel-

mehhanismi, ehk – loopida raha hundi kurku. Vaadates ESM-i hääletustulemusi (59 poolthäält), näeme, et otsus oleks vastu võetud ka ilma sotside poolthäälteta (ilma kaheksa sotsitagi oleks olnud 51 poolthäält). See näitab, et ka valitsusparteidele on kingitud pool muna terve asemel. Poolt oldi, aga reaalse kasu polnud. Valijatele jääb ilmselt tühi koor, sest erakond läks nii paremale kui ka vasakule. Usun, et tarkadele valijatele jääb sedavõrd silmakirjalik käitumine meelde ning nad annavad oma hinnangu SDE kahepalgelisusele. *Ilmunud ka Õhtulehes*

Kellele lüüakse hingekella?

XX sajandi keskel sai populaarseks saksa pastori Martin Niemölleri luuletus, mille sõnum oli enam-vähem selline: Kui algul tuldi kommunistide järele, siis ma vaikisin; kui tuldi juutide järgi, siis vaikisin; kui viidi naabrid, ma ikka vaikisin; ja kui minu järele tuldi, siis ei olnud enam kedagi, kes võinuks protesteerida...

RAIVO RAAEV

Kui algul tuldi Reiljani ja Tuiksoo järele, siis olime vait, ja Rahvaliid läks Looja karja. Kui nüüd tullakse Toobali ja Laasi järele, kas oleme siis taas vait, sest eeldame, et süüdistajal on absoluutne õigus? Või äkki on ikka tegemist poliitilise rebasejahiga, mille käigus loodetakse tabada hoopis suuremat saaklooma?

Kes astub välja sinu eest?

Sa usud, et homme sinu järele ei tulda, sest sina oled õige partei toetaja või hoopis neutraalne. Saei usu, et Eestis võiks kord pead tõsta näiteks ultra-

parempoolsed. Soomes, näed, küll tõstsid. Ka Norras pole enam kõik korras ja tuleb ultratega arvestada. Rääkimata sellest, et ajalugu kipub korduma... Vapse glorifitseeritakse meilgi juba päris kenasti. Sa võid küsida: kas see tähendab, et tuleb igat gruppi kaitsta, kes nad ka oleks? Jah, õigusriigis tuleb, vaatamata sellele, kas nad on kolmandast Eestist või ministrid või saadikud, vaatamata sellele, kas nad müüsid elamisluube või lugesid teise kirjavahetust. Ühe erakonna kuulutamine paariaks, nagu seda teeb *mainstream*-meedia, ja isegi kuritegelikuks, nagu tehti katset „Rahva teenrite“ saates 7. septembril, on väga tõsine oht demokraatiale. Kui taga-aetavad võrdlevad end Hodorkovskiga, siis selgub äkki, et Hodorkovskigi pole enam poliitiline, vaid istub asja eest... Ma näen, missuguse dilemma ees on ajakirjanikud: ühelt poolt tahaks olla õiglane ja väärikas, teisalt karjuda „Lööge risti!“.

Tõde ja õigused

Erinevalt idapoolsetest rahvas-

test, kes igavesti tõetsingul, kaldub eestlane saksa kultuuriruumi mõjul pigem õigusnormativismile. Ja eeldab, et seaduseandjal ja -täitjal on ikka ja alati kõiges õigus. Õigusnormativismi suurim kriis oli teadagi millal – pärast Nürnbergi protsessi, kus selgus, et enamik süüdistatavatest polnud teinud mitte midagi muud, kui kohusetruult täitnud neile seadusega pandud ülesandeid. Ükskord seisame kõik kohtu ees niikuinii, veel kõrgema kohtu ees, kui ükskõik milline maapealne kohus seda on olnud või on. Vahest tasuks seda silmas pidada meil kõigil, aga eriti neil, kelle käes on hetkel võim. Ka neljas võim. Eksimine on ju inimlik. Voltaire'ile on omistatud lause: „Ma ei ole nõus sellega, mis sa ütled, kuid ma kaitsen surmani sinu õigust seda öelda.“ Aga ka siin on eksitus – tegelikult kuulub see lause Voltaire'i biograafia Evelyn Beatrice Hallile, kes tõi selle näiteks Voltaire'i maailmakäitlusest: *Hall wrote the phrase: "I disapprove of what you say, but I will defend to the death your right to say it" - which is often misattributed to Voltaire himself - as an illustration of Voltaire's beliefs.*

Kuid ikkagi on see lause ilus ja Voltaire'i väärt. Paraku aga ei kehti see vähemasti meie noores demokraatias ju kõigi

suhtes. Kui Keskerakond on kuulutatud ketseriks ja pandud paariaks, siis peaks ju voltäärliku põhimõtte järgi sellesse täie respektiga suhtuma. „Me pole nendega nõus, aga me lubame neil olla, nagu nad on, ja öelda, mida nad ütlevad.“ Isegi siis, kui see on ketserlus. Eriti siis, kui see on ketserlus. Või siis, kui me ei saa seda voltäärsust demokraatlikult kasutada, sest mis Jupiterile lubatud, see härjale keelatud. Elus on küll vist nii, et kel parajasti võim, sel ka õigus.

Õigused sõdivad omavahel ja võitja lüüakse tõeks.

Inglise vaimulik ja luuletaja John Donne kirjutas: „Ükski inimene ei ole saar – täiesti omaette, iga inimene on tükk mandrist, osa maismaast; kui meri maa minema uhub, jääb Euroopa väiksemaks, samuti ka siis, kui ta maanina upitab või sinu sõprade või sinu enda kindluse purustab. Iga inimese lahkumine kahandab sind, sest sina kuulud inimkonda ja sellepärast ära iial küsi: kellele lüüakse hingekella? Seda lüüakse sinule.“

Poliitilised politseinikud kurjategijate ees jõuetud

Kuulates 15. septembril Vikerraadio saadet „Rahva teenrid“, tundsin järjekordselt õudus- ja hirmutunnet.

HELI RÆVALD, Jõgeva

Olen aastatega üpris „paksu naha“ kasvatanud ja harjunud ilmaeluga, kus kummalisi lugusid kuuldes kõikvõimalikke veidrusi võtma vastu teadmises, et siin midagi uut ega võimatut pole. Seekord tekkis siiski seesama jube tunne nagu siis, kui kuulsin uudist Keskerakonna kontori läbisaamisest. Tulid tahtmine hakata otsima võimalikke variante emigreerumiseks.

Teemaks oli meie õiguskaitse jõuetus võitluses kurjategijatega. Türi konflikt, politseinike peksmine, kokkuleppemenetlused, tingimisi karistamine ja lihtsalt väga kerged lühiajalised karistused korduvate isikuvastaste kuritegude eest. Jms. Rasmus Kagge osavõtt saates avas uuesti silmad nägema meie igapäevaelu turvalisuse suhtelisust. Oleme oma euro- ja igapäevase toimetuleku muredega suhteliselt rahuliku elu juures ära unustanud järjest kasvava kuritegeliku Eesti.

Saates püstitatud küsimusele – kus on olnud Raivo Aeg ja Norman Aas, kui kõik see meie ümber toimub –, tahtnuks vastuseks hõigata: kas tõesti ei meenu teile, kallid arvamusiidrid, et nad tegelevad keskerakondlaste kuritegude otsimisega?! Pole aega kurjategijaid püüda, tuleb poliitilist tellimust täita! Tõsiselt kurb ja masendav, et hoolimata vahendite nappusest on prioriteetidid niivõrd paigast ära!

Euroopale positiivse mulje jätmise, et mitte öelda – pugemine, statistilise keskmise illusaks joonistamine on nii oluline, et me ei suuda kindlustada respekti oma politsei suhtes. Ometi on igaüks meist kindel, et Eesti politsei on saavutanud rahva silmis usalduse ja tekitanud turvatunde, mis pugemise ja kärpimise tulemusena võib tohutu tagasilöögi anda, ning kogu süsteemi uuestikehtestamine võib võtta aastaid.

Ladvik on korrumpeerunud (Põdra juhtum jm) ja poliitiliselt kallutatud või istub kinni statistikas, mida võib sättida, kohendada, ridu ümber tõsta ja protsentidega mängida. Seda kõike selleks, et pilt paistaks ilusam.

Hoolimata süngetest faktidest on mul hea meel, et Rahvusringhääling värskendas saadet uue asjatundliku küllalisesega. Loodan, et ka teine poliitika saade „Olukorras riigis“, mida ollakse harjunud pühapäeviti kuulama, leiaks samuti võimaluse oma „arvamusiidreid“ uuendada. Kalle Muuli ja Anvar Samosti vaated ja arvustused on vist küll enamusele kuulajatest juba ammu igavad ja etteaimatavad.

IRL-i isamaalis

I: Sisekaitseakadeemia kolimine – vastuteene parteide rahastat

Algus esilehel

Ametlikult teatas siseminister Ken-Marti Vaher otsusest viia Sisekaitseakadeemia Vaivara valda tänavu aprillis, kuigi on teada, et juba möödunud aasta lõpul kehtestati Kotkase krundile Sisekaitseakadeemia tarbeks detailplaneering. Poliitilistes ringkondades pole saladus, et pärast akadeemia üleviimist Kotkase arendatavale maatükile saab äriees vastutasuks magusad krundid, mida praegu sisekaitse-õppe tarvis kasutatakse, – nii Sisekaitseakadeemia peahoone aluse maa Tallinnas mere lähedal Piritall kui ka Pärnumaal Paikuse vallas asuva politseikooli maa.

Kas Ida-Virumaa vahetatakse Tallinna, Pärnumaa ja Muraste vastu?

Samuti on jutuks Muraste politsei- ja piirivalvekooli 42-hektarine mereäärne looduskaunis krunt, millest ei ütleks ära ükski kinnisvarahai. Muraste kooli on aastaid arendatud, viimati ehitati sinna Euroopa rahadega uued õppeklassid ja täismõõtmega nüüdisaegne spordikompleks. Praegu peetakse Murastes politseiametnike koolitusi, õppepäevi ja kutsevõistlusi. Kuul-

davasti elab Kotkas ise otse Muraste kinnistu kõrval pankrannikul.

Kui asi nii peakski minema, oleks see Kotkasele ja Vaherile äärmiselt soodne, aga samas äärmiselt korruptsioonihõnguline lahendus. Kotkas annab „isamaa ja regionaalpoliitika arendamiseks“ oma maa Ida-Virumaal ning saab vastu kolm väärtuslikku (kinnisvaraarenduseks) hiigelkrunti Tallinnas, Pärnumaal ja Murastes. Pole üldse paha, ja pealegi tõeliselt kaval kava! Kuid Kesknädala arvates on tegu ülimalt nurjatu JOKK-skeemiga.

Järjekordne isamaaline JOKK

Täiuslikku JOKK-i takistab veel vaid teine valitsuserakond – oravad. Siseminister ja minister Vaher isiklikult on tehingu sooritamiseks teinud kõvasti lobitööd, kuid murematana on kaks viimset takistust – peaminister Andrus Ansip ja kord juba mainitud rahandusminister Jürgen Ligi. On põnev jälgida, kui kaua jõuavad samuti Kotkase poolt rahaliselt toetatud Reformierakonna poliitikud „isamaalisele“ survele vastu seista. Vaheri käes on laialdane jõustruktuuride arsenal ning peaminister kardab oma informeerituses teatavasti

Sisekaitseakadeemia Piritall

pealtkuulamist. Ehk on IRL-i juhitaval Kaitsepolitsei ametil tagataskus mõnigi trump ka Reformi-poliitikute vastu? Mäletame ju Juhan Partsi valitsuse justiitsministri Ken-Marti Vaheri nn korruptsioonimõõdikuid, mis esimesena oleks valusalt lõõnud just reformierakondlasi. Siis Vaher kukkus.

Paikuse politseikool

II: Villa Jacoby lugu ehk kuidas IRL liigutas 10,5 miljonit krooni

Kui 2010. aasta septembris oli jäänud Riigikogu valimiseni veel seitse kuud, murdsid erakondade ajustrustid pead, kuidas teha viimase peal valimiskampaaniat. Kindlaks kriteeriumiks seati säästlikkus, sest 2009. aastal toimunud kahel valimisel (Euroopa Parlamenti ja kohalike omavalitsuste volikogudesse) mõjusid kõikide parteide rahakotile laastavalt. Isamaa ja Res Publica Liidu 2009. aasta majandusaruanne näitas tol hetkel 13,1 miljoni kroonist miinust.

2010. aasta 16. septembril kirjutas Eesti Päevaleht, et IRL on müüki pannud parteile kuuluva maja Toompea nõlvakul, Keslinna ja vanalinna piiril. Wismari tänav 11 paikneva Villa Jacoby müümine tundus avalikkusele kui partei viimne ponnistus Riigikogu valimisteks raha leida.

Ken-Marti Vaher eitas erakonna rahanälga

Toonane peasekretär, tänane siseminister Ken-Marti Vaher loomulikult eitas igasugust seost selliste kurjade mõttekäikudega. „Meil ei ole mingeid probleeme oma kohustuste täitmisega, aga kui kellelgi on huvi ning saame mõistliku kokkuleppe, siis oleme valmis müügist rääkima,“ vastas Vaher Eesti Päevalehe pärimisele.

Ühtlasi rääkis Vaher, et kinnisvara on erakonnale ühelt poolt küll õnnistus, aga teisalt on te-

gemist ikkagi sellise osaga erakonna portfelist, mis on sisuliselt täiesti mittelikviidne vara. Kahtlustäratava faktina märkis Eesti Päevaleht, et Villa Jacoby ei ole müügil avalikult kinnisvaraportalides. Päev vähem kui kuu hiljem, 15. oktoobril kirjutas Delfi uudisteportaal, et mitme allika sõnul müüakse IRL-i maja venekeelsetele transiidärimeestele. IRL-i pressiesindaja jäi napisõnaliselt ning teatas, et müügiprotsessi on tõepoolest alustatud, kuid see on veel pooleli.

Isamaa maja ostis Anton Soldunov

Järgnes kuus kuud vaikust, kuni 27. aprillil, 23 päeva pärast koalitsioonilepingu sõlmimist Reformierakonnaga, teatas IRL, et nende Wismari tänavaja maja müügiprotsess on lõpule viidud ning ostjaks on eraisikud, kes renoveerivad maja eramuks.

Tehingu täpsemad üksikasjad ei avalikustatud, viidates partei kokkuleppele.

Juba järgmisel päeval sattus erakonna esimees Mart Laar valitsuse pressikonverentsil ajakirjanike ootamatu küsimusterahke alla. Survele alludes avalikustati paari tunni möödudes, et maja ostis 9,5 miljoni krooni eest äriees Anton Soldunov. Mehel, kellele väljastati 2006. aastal tähtajaline elamislubade, on Eestis kaks tegutsevat ettevõtet: portselan- ja klaastoodete hulgimüügiga tegelev OÜ Imperial Porcelain ning kinnisvaraga tegelev OÜ Sillog.

Soldunovile kuulub ka Petrovskiy Autocenter, mis on ametlik Renault' edasimüüja Moskvas ja Peterburis. Tema elukäigust võib leida õppimise Loode-Venemaa Riigiteenistujate Akadeemias, mis koolitab kõrgeid riigiametnikke. Meediale IRL-i maja ostu kommenteerides kinnitas Soldunov, et ta pole sellest parteist midagi kuulnud ega tahagi kuulda. Tähele aga tuleb panna asjaolu, et vene äriehelale kuulub Tallinnas Maakri tänav 36 asuvas majas neli korterit. Ega sellestki faktist midagi poleks, kui me ei mäletaks, et Maakri 36 on paraku seesama maja, kuhu Toomas Annuse

KURIKUULUS MAJA: Kesknädal kirjutas esimest korda Villa Jacoby ehk IRL-i maja kahtlastest müügitehingutest tänava 30. mail. Foto: Virgo Kruve

sõnade kohaselt ostis Ken-Marti Vaher 2003. aastal neli korterit – kaks ema ja kaks elukaaslase (praeguse abikaasa) nimele. Üle nelja miljoni kroonine tehing sooritati väidetavalt pangalaenu.

Kinnistusraamatu andmetel kuulub hetkel Maakri 36 majas Vaheri abikaasale Kairi Tenistele üks korter ja Teniste emale samuti üks korter. Ken-Marti Vaheri vanematele kuulub selles majas kaks korterit. (Kesknädal on Vaheri Maakri 36 korterite saagast kirjutanud

õige pikalt juba seitse aastat tagasi – esimene kirjutis („Elu keset linna“) ilmus 5.10.2005; kokku avaldasime üheksa lugu.)

IRL-i tulude rida kasvab 60 korda!

Villa Jacoby loole ja Soldunovi osale selles oleks siinkohal võinud punkti panna, kui keegi valvas Õhtulehe lugeja poleks toimetuse poole pöördunud küsimusega: miks kasvab IRL-i 2011. aasta majandusaruandes rida „Muud tulud“ 60 korda?

Õhtulehe päringu peale selgus, et Villa Jacoby'ga on tehtud miljonitehing juba 2010. aasta septembris.

Nagu IRL-i kommunikatsioonijuht teatas, esimene katse maja müüa ebaõnnestus. Osaühing Magnon, keda esindas Tatjana Mangus, tasus 10% sissemaksu – 950000 krooni –, ent loobus siiski Villa Jacoby ostmisest.

Sissemakstud peaaegu miljon krooni jäigi leppetrahvina IRL-ile. Tatjana Mangus põhjendas ise tehingu nurjumist asjaoluga, et pangad taganesid varem antud lubadusest, ning maja väljaostmiseks vajalik laen jäi saamata.

IRL majamüük: rahapesu kahtlus

Üritasime taas panna kogu loole punkti, kuid Kesknädala tähelepanu äratas Delfi majandusportaal tänavu 22. juunil avaldatud uudis Tallinna ringkonnakohtu otsusest. Otsuse

Nädala juubilar ALGIRDAS BRAZAUSKAS 80

22. septembril 1932. aastal Panevėžysi maakonnas Rokiškises ilmavalgust näinud Algirdas Mykolas Brazauskas kuulub kahtlemata Leedu suurte riigitegelaste plejaadi. Talle pole leida analoogi ei Eestist ega Lätist, ehkki oleme sarnase lähiminevikuga. Brazauskas on olnud Leedu kompartei keskkomitee esimene sekretär ning Leedu Vabariigi president ja valitsusjuht, mis on väga haruldane kombinatsioon.

Algirdas Brazauskas oli Leedu poliitikas keskne tegelane 1970-ndatest kuni 2006. aastani, mil läks erru. Ta oli aastail 2001–2006 Leedu peaminister, olles sel ajal Baltimaades pikima staažiga. Tema fenomeni mõistmisel on suur osa Leedu sisepoliitilistel arengutel, mis meie omadest on olnud üsna erinevad.

Loomulikult on oluline Brazauskase isik, tema karismaatilisus, mis vastas leedulaste seestmiste ootustele. Ilmselt omal moel kehastas Leedukaaluga liider tugevat ja võimukat suurvärsi-tüüpi – alates juba esimestest. Algirdas oli üks silmapaistvamaid Leedu kuulsate suurvärsi pikas reas.

Brazauskas tegi juba Leedu NSV ajal korraldiku karjääri. Ta oli 1965–1967 ehitusmaterjalide tööstuse minister, 1967–1977 riikliku plaanikomitee aseesimees, 1977–1987 Leedu kompartei keskkomitee sekretär.

Üleminekuajal, aastatel 1988–1990 oli ta koguni Leedumaa KP keskkomitee esimene sekretär.

Lihtsustatud arusaam võiks Brazauskast pidada vanameelseks kommunistiks. Just tema mõjutas novembris 1988 konstitutsioonikriisi ajal Leedu NSV Ülemnõukogu mitte vastu võtma meie eeskujul suveräänsusdeklaratsiooni.

Kiiresti jõudu kogunud Leedu rahvarinne „Sajudis“ pidas teda reeturiks. Aga just siis tehti leedu keelest riigikeel ning võeti kasutusele Leedu endine lipp ja hümn.

1990. aastal asutas Brazauskas, vastukaaluks mõjuvõimsale „Sajudisele“, rahvuslikult meelestatud Leedu KP liikmeskonna baasil suure ja tugeva Leedu Demokraatliku Tööpartei. Leedu KP oli esimene, kes detsembris 1989 lõi lahku NLKP-st. See tähendas otsest vastasseisu Kremliiga.

Brazauskase juhitud Tööpartei toetas „Sajudise“ suunda Leedu iseseisvuse taastamisele, ent paljudes majandus- või sotsiaalpoliitika küsimustes pöörusid nende arvamused järsult. Brazauskas suutis endisest komparteiist kujundada uueaegse sotsiaaldemokraatliku partei.

1992. aasta sügisel, uue Seimi valimisega, liikus Leedu poliitiline pendel järsult vasakule. Sügisel 1992 sai Brazauskasest presidendi kohusetäitja, 25.

veebruari 1993 vannutati ta presidendi ametisse.

Brazauskase tõus taasiseseisvunud Leedu esimeseks presidendiks oli rahvasvahelisele avalikkusele suur üllatus. Leedust sai esimene postkommunistlik riik, mis valis endised kommunistid

Järgnevalt Demokraatlik Tööpartei ühines Sotsiaaldemokraatliku Parteiga, 2001. aastal valiti Brazauskas uue erakonna esimeheks. Leedu sisepoliitika, kus pendel käis selgesti ühelt tiivalt teisele, kehastas Brazauskas järjepidevust ja sirgjoonelisust. Leedu sisepoliitilised segadused võimaldasid tal uuesti esiplaanile tõusta. Järjekordsetel Seimi valimistel saavutasid ootamatult suurt edu uute jõududena Uus Liit ja Liberaalide Liit.

See näitas rõhuasetuste muutumist – Leedu ühiskond oli väsinud parempoolse „Sajudise“ ja vasakpoolsete vastasseisust, mis iseloomustas 1990. aastaid. Samas Brazauskasele ideeliselt lähedasem sotsiaalliberaalne Uus Liit tormas koalitsiooni, jättes kõrvale valimised võitnud Leedu SDP. Noorem valitsus ei pidanud kaua vastu, sest suured erastamiskandaalid räsivad kiiresti poliitilise ressursi. Nüüd tuli taas vanad vankrid välja tuua.

Nii asuski 68-aastane Algirdas Brazauskas Leedu peaministri ametikohale. Ka president Valdas Adamkus ei õnnestunud blokeerida ekspresidendi tagasipöördumist poliitilisele areenile.

Algirdas Brazauskas oli üle kuue aasta järjest peaminister. Sel ajal sai Leedust nii Euroopa Liidu kui ka NATO liige.

Peaministri kohalt astus ta 2006. aastal ise tagasi, seoses oma koalitsioonipartneri skandaalidega.

Näib, et Leedu valijaskonnas kujunes 2000-ndate algusaastatel selge paralleel: omal ajal suutsid Brazauskas ja „rahvuskommunistid“ vähendada Moskva mõju, ja sel moel Leedu huve kaitsta, nüüd suutis valitsusjuht olla vastu Lääne suurfirmade tahtmiste osta Leedust magusaid tükke. Nii vastandus Brazauskas selgelt n-õ nooremate „müügimeestest poliitikute“ põlvkondadele, kehastades väarikat riigijuhti, kes mõtleb Leedu väärtuste hoidmisele. Viieteistkümmene üleminekuajast jooksul ei mänginud ta end mõne lihtsa skandaaliga maha, jäädes alati iseendaks – aga just selline sirgeseljalisus lisas usaldust.

Algirdas Mykolas Brazauskas põdes juba peaministrina töötamise ajast lümfogranulomatoosi. Ta suri 26. juunil 2010 oma kodus Vilniuses selle raske verehaiguse tagajärjel.

Märgime veel, et Eesti presidendid Lennart Meri ja Arnold Rüütel on anetanud Algirdas Brazauskasele kaks aumärki: Maarjamaa Risti ketiklassi teenetemärgi (1997) ja Valgetähe I klassi teenetemärgi (2004).

Küllo Arjakas

Tartus

Kolmapäeval, 26. septembril kell 14 kohtumine Tartu Linnavalitsuse haridusosakonna saalis (Raekoja pl 11) linnavalitsuse linnamajanduse osakonna juhataja **Rein Haagiga**.
Kõik on oodatud!

Tulge loenguõhtule!

„Maadevahetus: kuidas likvideeritakse vastaseid“

Neljapäeval, 20. septembril kell 17.15 algab loengusari poliitilistel kuumadel teemadel!

Loengud toimuvad Tallinnas Hopneri majas (Raekoja plats 18; endine Matkamaja)

Esimene teema on maadevahetus ning esinema on kutsutud tunnustatud ja autoriteetsed arvamusi liidrid.

Loengusarja korraldab
MTÜ Ausad Valimised

Loengud on tasuta

RAHVUSTE FOORUM

23. septembril kell 13.00 avatakse Tallinna Õpetajate Majas XXIV Rahvuste Foorum. Eesti arvukate rahvusvähemuste traditsiooniline kokkutulek toimub alates 1988. aastast. Esimene niisugune foorum kogunes Tallinna Polütehnilise Instituudi (täna Tallinna Tehnikaülikooli) auals 23 aastat tagasi. Kokkutulnud rahvusvähemuste esindajad otsustasid igati toetada Eesti omariiklust ja rajada rahvusvähemusi koondav Eestimaa Rahvuste Ühendus. Katusorganisatsioon korraldab iga-aastaseid esinduslikke foorumeid, mis toovad esile meie rahvusvähemuste taotlusi ja ettepanekuid.

ERÜ tegi ettepaneku tähistada Eestis rahvuste päeva ja on seda ideed järjekindlalt ellu viinud. Foorumist võtavad osa nii ERÜ liikmed kui ka teiste rahvuskultuuriseltside esindajad ja väliskülalised, samuti sõsarorganisatsiooni esindajad Lätist.

Jevgenia Haponen
Etnolaada koordinaator

Lasnamäe seniorseksioon

tuleb kokku septembrikuu viimasel pühapäeval,
30. septembril kell 14 (Pae tn 19).

Räägime elektri vabaturust, sõlmime kokkuleppeid elektritarbimislepingute sõlmimiseks. Infot jagavad ja küsimustele vastavad Eesti Energia AS-i esindajad. Kohtumiseni!

Rohkem infot tel 51 29 489

MEEDIA KESKPUNKT 19. septembril kell 19.30 ja 21.30

Täna saates:

- * Miks skandaalidest räsitud IRL ikka veel valitsuses püsib?
- * Arstide, politseinike ja õpetajate kannatus hakkab katkema, kuid valitsus kingib raha maksüsteemi ja igasuguste ESM-ide kaudu välismaale.
- * Millest meedia räägib ja millest ta ei räägi?

Osalevad **Urmi Reinde** ja **Mart Ummelas**, saatejuht **Heimar Lenk**